

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/135/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5109234853
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5109234853.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu v právnej veci navrhovateľa - J. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., ul. C. č. XXXX/XX, proti odporcovi - K. G., nar. XX.X.XXXX, bytom Q.-I., D. č. XXX, Česká republika, o zmenu určeného výživného, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 8C/237/2009-133 zo dňa 17.9.2014 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku, v ktorom okresný súd výživné určené rozsudkom OS Žilina č.k.P/127/97-164 zo dňa 13.11.2000 zvýšil na J. G. nar. XX.XX.XXXX na sumu 70 eur mesačne počnúc 1.12.2009 a uložil odporcovi povinnosť platiť výživné navrhovateľovi v sume 70 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k jeho rukám.

P o t v r d z u j e rozsudok v časti zamietnutia návrhu navrhovateľa vo zvyšku za obdobie od 1.12.2009 do 31.8.2014 a v časti zamietnutia návrhu navrhovateľa vo zvyšku za obdobie od 1.9.2014 rozsudok okresného súdu z r u š u j e a v rozsahu tohto zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

P o t v r d z u j e rozsudok okresného súdu v časti výroku ohľadne zameškaného výživného za obdobie od 1.12.2009 do 31.8.2014 a vo zvyšnej časti v otázke zameškaného výživného za obdobie od 1.9.2014 rozsudok okresného súdu z r u š u j e a v rozsahu tohto zrušenia v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Z r u š u j e rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania a vracia vec súdu prvého stupňa v rozsahu tohto zrušenia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd výživné určené rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. P/127/97-164 zo dňa 13.11.2000 zvýšil s účinnosťou od 1.12.2009 na navrhovateľa na sumu 70 eur mesačne do času, kým sa nezmenia pomery. Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Zameškané výživné v čase rozhodnutia súdu odporcovi nevzniklo. Odporcovi súd náhradu trov konania nepriznal.

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 25.11.2009 domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť prispievať mu na výživu mesačne sumou 200 eur od 1.12.2009 vždy ku 15. dňu mesiaca vopred. V poradí v prvom rozhodnutí okresný súd rozhodol rozsudkom č.k. 8C/237/2013-41 zo dňa 8.11.2010 tak, že odporcu zaviazal prispievať na navrhovateľa sumou (zvýšenou) 200 eur mesačne s účinnosťou od 1.12.2009 do času, kým sa nezmenia pomery. Označený rozsudok Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 10Co/105/2013-88 zo dňa 31.7.2013 zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Po vrátení veci súdu prvého stupňa navrhovateľ trval na podanom návrhu, na pojednávaní dňa 17.9.2014

argumentoval, že je študentom Žilinskej univerzity na fakulte humanitných vied v študijnom programe stráž prírody. V dobe podania návrhu v roku 2009 študoval na strednej súkromnej obchodnej akadémii s maturitou. Od 1.9.2011 do 31.8.2012 študoval na Fakulte špeciálneho inžinierstva, potom mal prestávku v štúdiu a iba 1 mesiac, v decembri 2012 pracoval. Od 1.9.2013 do 31.8.2014 študoval na Žilinskej univerzite - Fakulta humanitných vied odbor angličtina, učiteľstvo náboženskej výchovy. V dobe svojho výsluchu bol študentom ZU bakalárske štúdium. Poukazyval na to, že so štúdiom bude mať zvýšené náklady, pretože 1. ročník sa študuje na Žilinskej univerzite, ale od 2. ročníka sa študuje vo Výskumnom ústave v Tatranskej Javorine, kde absolvujú kurzy vysokohorskej turistiky, alpinizmu, horolezectva, stopovania a mapovania, jazdectvo a podobne. V súvislosti so štúdiom mu vznikajú bežné náklady napr. na nákup skrípt, kníh, výdavky na stravu, oblečenie a podobne.

Odporca sa voči návrhu navrhovateľa bránil, vo svojom výsluchu poukázal na svoju možnosť prispievať výživným maximálne sumou 70 eur mesačne, vzhľadom na svoj príjem, ako aj na vyživovacie povinnosti k ďalším deťom: S., nar. XX.X.XXXX, D., nar. XX.XX.XXXX a k B., nar. XX.X.XXXX.

Okresný súd vykonaným dokazovaním zistil, že odporca bol zaviazaný platiť výživné na navrhovateľa v sume 1.000 Sk rozsudkom OS Žilina č.k. P 127/97-164 zo dňa 13.11.2000 s účinnosťou od 1.11.2000. Navrhovateľ bol v školskom roku 2010/2011 študentom štvrtého ročníka Súkromnej obchodnej akadémie v Žiline, v akademickom roku 2013/2014 bol študentom 1. ročníka na Fakulte humanitných vied Žilinskej univerzity a podľa potvrdenia školy z 21.7.2014 v tomto štúdiu pokračuje. Výdavky navrhovateľa pozostávajú z bežných výdavkov na bývanie, stravu, ošatenie, cestovné, ktoré hradí jeho matka a z výdavkov spojených so štúdiom : tie predstavujú najmä náklady na dochádzku a na školské pomôcky.

Odporca je podnikateľ, podľa daňového priznania v rokoch 2009, 2010, 2011 bol v daňovej strate, v roku 2012 z rozdielu hrubých príjmov 149.603 Kč a nakoniec zaplatenej dane 20.640 Kč vplynul jeho čistý ročný príjem prevyšujúci 120.000 Kč ročne, v roku 2013 z rozdielu hrubých príjmov 83.667 Kč a nakoniec zaplatenej dane 10.740 Kč vplynul jeho čistý ročný príjem prevyšujúci 72.000 Kč ročne. Odporca má celkom 4 vyživovacie povinnosti, okrem navrhovateľa aj k ďalším deťom : k S., D.tudujúcim na strednej škole a k B., žiakovi základnej školy.

Pri právnom posúdení otázky vyživovacej povinnosti odporcu a odôvodnených potrieb navrhovateľa okresný súd vychádzal z ustanovenia § 62, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 prvá veta, § 78 Zákona o rodine.

Súd konštatoval čiastočnú dôvodnosť návrhu navrhovateľa. Vyživovacia povinnosť odporcu voči navrhovateľovi trvá, navrhovateľ i keď je plnoletý, nie je schopný samostatne sa živiť a odporca si voči nemu neplnil dobrovoľne vyživovaciu povinnosť vo zvýšenej výške odôvodnene danou zmenou životných nákladov. Náklady na výživu navrhovateľa sa zvýšili od 1.12.2009 oproti pôvodnej úprave výživného v sume 1.000 Sk (33,19 eur). U navrhovateľa súd uznal predpoklad sústavnej prípravy na budúce povolanie napriek prerušeniu, resp. ukončeniu predchádzajúceho vysokoškolského štúdia na jeden školský rok, pretože prerušenie sústavného štúdia nastalo v čase jeho zhoršeného zdravotného stavu potvrdeného dodatočnou návštevou špecialistu, čo napokon nebolo ako dôvod skončenia vyživovacej povinnosti rodičov sporovými stranami namietané. U odporcu súd zohľadnil, že má spolu štyri vyživovacie povinnosti. S prihliadnutím na jeho príjem, keď bol zachovaný jeho príjem napriek vykazovaným daňovým stratám v troch z preukazovaných päť rokov samostatnej zárobkovej činnosti, súd potom ustálil existujúcu schopnosť odporcu podieľať sa na zvýšených potrebách navrhovateľa zvýšenou sumou výživného 70 eur mesačne od času podania návrhu. Pri hodnotení možnosti a schopnosti otca (odporcu) okresný súd konštatoval primeranosť vyživovacej povinnosti v sume 70 eur mesačne. Medzi účastníkmi konania bolo nesporné, že odporca navrhovateľovi (vzhľadom na určenie výšky výživného v pôvodnom rozhodnutí sumou 200 eur mesačne) prispieval vo vyššej výške než by zodpovedala sume zvýšeného výživného za rozhodné obdobie, preto zameškané výživné na strane odporcu nevzniklo.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., tak, že odporcovi ich náhradu nepriznal, pretože tento prevažne úspešný účastník si náhradu trov neuplatnil.

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Namietal nesprávne skutkové zistenie a nesprávne právne posúdenie veci. Vytýkal, že súd pri hodnotení príjmu odporcu vychádzal z kópií daňových priznaní, ktoré pre účely konania predložil. Kópie daňových priznaní on

považuje za nedôveryhodný dôkaz. Jeho matka v rámci dokazovania svojho príjmu musela predložiť originály daňových priznaní, preto žiadal súd o nariadenie podrobnejšieho dokazovania v preukazovaní príjmu odporcu. Uvedený návrh predkladá vzhľadom na fakty prezentované jeho otcom (odporcom) na súde, že jeho spolu päť členná rodina, ktorej členmi sú aj tri školopovinné deti, spolu hospodária z odporcovho príjmu, ktorý činí 6.000 Kč mesačne + odporca uvádza, že z príjmu uhradza ďalšie leasingy. Zaujímá ho, ako je možné prežiť z takéhoto príjmu a živiť tak päť člennú rodinu, financovať ich školské aktivity a základné ľudské potreby, platiť leasing na auto, ďalšie leasingy a zákonné poistenie nového auta a pod. Toto tvrdenie odporcu mu ako racionálne uvažujúcemu človeku príde nanajvýš podozrivé. Poukazoval na to, že rozhodnutie vo veci samej sa odvíjalo od zrušenia rozsudku 8C/237/2009 zo dňa 8.11.2010 uznesením KS Žilina č.k. 10Co/105/2013-88 zo dňa 31.7.2013 z dôvodu, že neboli splnené podmienky doručenia právneho poriadku štátu, ktorý zásielku doručuje (SR). Proti označenému uzneseniu sa chcel odvolať, pretože ho považoval za neoprávnené a neopodstatnené, nanajvýš nespravodlivé z dôvodu, že nedošlo k pochybeniu na jeho strane. Navyše odporca od úplného začiatku celého konania v danej veci vyživovacej povinnosti sa správal pasívne. Súdu bolo známe, že zásielky zámerne nepreberal. On nevidí najmenší dôvod prečo by za toto nesprávne konanie súdu mal pykať práve on, prečo by mal na chybu niekoho iného doplácať. Odvolateľ vzniesol nespokojnosť s postupom konajúceho sudcu, jeho správanie označil za netaktné, tvrdil, že sudca nevenoval žiadnu pozornosť ani jeho (odvolateľovým) dôvodom, ani dôvodom, ktoré svedok uvádzal. Sudca mal značný problém vypočítať príjem jeho matky, neprimeraným spôsobom ju vyzýval, aby ukázala detaily účtovných operácií. On (odvolateľ) má osobný dojem z pôsobenia sudcu, že ten celý čas akoby sa daného prípadu sporu chcel čo najskôr zbaviť. Žiadal preto prehodnotenie sporu iným sudcom. Napokon dôvod prehodnotenia rozhodnutia podľa názoru odvolateľa je v zmene pomerov, tá nastala tak na jeho strane, ako aj na strane jeho matky. Touto okolnosťou sú značne zvýšené náklady, v súvislosti so štúdiom na Ústave Vysokohorskej biológie v Tatranskej Javorine, zvýšené náklady nastali už od tohto školského roka (pozn. odvolacieho súdu - odvolanie podal navrhovateľ 1.12.2014), jeho matka prišla o prácu, ktorú vykonávala na dohodu vo firme Spin služby. Daná firma bola predaná inému majiteľovi, možnosť pokračovania v práci jej ponúknutá nebola.

Odporca písomné vyjadrenie k odvolaniu nepredložil.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods.1 O.s.p.) preskúmal vec v rozsahu danom podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a postupom podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods.2 a § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu čiastočne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a čiastočne podľa § 221 ods. 1 písm.f./ h./ O.s.p. zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V súdnej veci je prioritný charakter vedeného konania, v ktorom, i keď je riešená otázka vyživovacej povinnosti rodiča voči dospelému synovi, sa neuplatňuje zásada vyšetrovacia ale zásada kontradiktórna. Znamená to, že v sporovom konaní, o aké aj v súdnej veci ide, je povinnosťou účastníkov nielen tvrdiť určité skutočnosti (bremeno tvrdenia) ale na svoje tvrdenie sú účastníci povinní označiť dôkazy a svoje tvrdenie preukázať (bremeno dôkazné).

Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd vykonal dokazovanie v požadovanom rozsahu na ustálenie výšky výživného sumou 70 eur mesačne v období od 1.12.2009 naďalej, v otázke neurčenia zameškaného výživného ako aj zamietnutia návrhu navrhovateľa nad sumu 70 eur mesačne v období od 1.12.2009 do 31.8.2014.

Z hodnotenia vykonaných dôkazov jednoznačne vyplýva, že od doby pôvodnej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Žilina, č.k. P/127/97 -164 zo dňa 13.11.2000 nastala taká zmena pomerov akú pre zmenu výšky výživného vyžaduje Zákon o rodine v ustanovení § 78 ods.1. V dobe pôvodnej úpravy výživného navrhovateľ bol žiakom základnej školy, v dobe podania návrhu na zmenu výšky výživného bol študentom strednej školy, neskôr sa stal študentom vysokej školy s ambíciami mladého človeka dennou formou vysokoškolského štúdia získať nielen vzdelanie na vyššom stupni ale čo najlepšie možnosti (z hľadiska budúcich perspektív) uplatniť sa po skončení štúdia na trhu práce a aj v spoločnosti. Pôvodná úprava výživného v sume 1 000,- Sk, po prepočte 33,19 eur je neprimerane nízka, nezodpovedajúca zmeneným pomerom či už v odôvodnených potrebách navrhovateľa ako aj v možnostiach a schopnostiach odporcu. Je preto správne a spravodlivé, aby sa podieľal na zvýšených

odôvodnených potrebách navrhovateľa aj odporca. U odporcu boli podstatné jeho možnosti a schopnosti vo zvýšenej miere plniť si ako rodič svoju vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľovi.

Odvolateľ spochybňuje v odvolaní listinné dôkazy z ktorých okresný súd pri vyhodnotení ročného (mesačného) príjmu odporcu vychádzal. Odvolacia námietka navrhovateľa nebola však spôsobilá narušiť záver o relevancii ukazovateľov vo vzťahu k príjmu v listinách ktoré odporca predkladal pre účely súdneho konania a z ktorých súd aj pre rozhodné obdobie (od 1.12.2009) vychádzal. Odvolací súd zvyrazňuje, že finančné ukazovatele, údaje o príjmoch, výdajoch z vykonávania činnosti živnostníka (podnikateľa) deklaruje odporca najmä pre príslušný daňový orgán v rámci plnenia si svojich povinností daňovníka voči štátu. Odvolateľ neuviedol, neoznačil v odvolaní ktoré konkrétne údaje v uvedených listinách nezodpovedajú realite, neoznačil dôkazy ktoré preukazujú opak, t.j. dôkazy, že odporca nad rámec deklarovaného príjmu v listinách disponuje aj s iným príjmom akým konkrétnym, u ktorého zamestnávateľa, že disponuje s majetkom veľkej hodnoty (s akým konkrétnym, v akej hodnote) a z akého titulu. Iba okolnosť, že súd v prípade matky navrhovateľa vychádzal z originálu listín o príjme a u odporcu sa uspokojil s ich fotokópiou nezakladá dôvod na spochybnenie údajov, navyše rozhodovacia prax súdov nevylučuje rešpektovanie fotokópie listinných dôkazov. Bolo preto namieste vychádzať pre účely ustálenia príjmu odporcu pre rozhodné obdobie (od 1.12.2009 do 31.8.2014) z tých dôkazov, ktoré okresný súd vykonal. Vzhľadom na príjmové možnosti odporcu v označenom období, na jeho ďalšie vyživovacie povinnosti, keď okrem navrhovateľa má vyživovaciu povinnosť voči ďalším trom deťom, nebolo reálne možné stanoviť vyživovaciu povinnosť odporcu vyššou sumou ako 70 eur mesačne v období od 1.12.2009 do 31.8.2014. Krajský súd poznamenáva, že vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľovi má aj jeho druhý rodič, teda matka, a odvolací súd nepochybuje o tom, že voči navrhovateľovi aj jeho matka minimálne v takom rozsahu ako je stanovená výška výživného odporcovi, plnila vyživovaciu povinnosť. Treba dodať, že navrhovateľ v školskom roku od septembra 2012 do konca augusta 2013 vysokoškolské štúdium dennou formou nenavštevoval a aj za situácie, že sa tak stalo pre zdravotné dôvody, je nutné zohľadniť, že výživné odporcovi je určené aj za toto obdobie v takej výške ako keby navrhovateľ na vysokej škole študoval a vznikali mu zvýšené výdaje v súvislosti so štúdiom. Krajský súd je toho názoru, že od 1.12.2009 do 31.8.2014 výživné vo výške 70 eur mesačne primerane a súhrnne odzrkadľuje zmenené pomery tak v možnostiach a schopnostiach odporcu, ako aj v odôvodnených potrebách navrhovateľa.

Hore uvedené úvahy viedli odvolací súd k potvrdeniu rozsudku okresného súdu v časti určenia vyživovacej povinnosti odporcu na navrhovateľa sumou 70 eur mesačne za obdobie od 1.12.2009 naďalej a k potvrdeniu rozsudku v časti zamietnutia návrhu navrhovateľa nad sumu 70 eur mesačne za obdobie od 1.12.2009 do 31.8.2014 a v časti výroku o neurčení zameškaného výživného za dobu od 1.12.2009 do 31.8.2014.

Krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu v časti zamietnutia návrhu navrhovateľa vo zvyšku, teda nad 70 eur mesačne za obdobie od 1.9.2014 a v otázke zameškaného výživného v období od 1.9.2014 a v rozsahu tohto zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov :

Navrhovateľ preukázal, že od 1.9.2014 študuje tzv. špeciálny odbor na vysokej škole, ide v podstate o výraznejšiu zmenu v jeho odôvodnených potrebách, čo zakladá požiadavku na zistenie rozhodujúcich skutkových údajov ohľadne jeho odôvodnených výdajov či už na nákup špeciálneho oblečenia, obuvi, prípadné ubytovanie na internáte, výdaje na dochádzku a pod. a nadväzne požiadavku na zistenie možností schopností odporcu, či jeho príjmové, rodinné, osobné pomery dovoľujú platiť v období od 1.9.2014 vyššie výživné než 70 eur mesačne. Pre prijatie objektívneho záveru v tejto otázke je nutné doplniť skutkový stav, na úplné zistenie skutkového stavu sa vyžaduje doplnenie dokazovania, uvedené postupy však presahujú rámec aktuálneho odvolacieho konania. Preto súd prvého stupňa v ďalšom štádiu konania zistí aký dopad vyvolala v odôvodnených potrebách navrhovateľa zmena od 1.9.2014. V prípade zistenia konkrétnych zvýšených nákladov, či je, a v akom rozsahu je v možnosti a schopnosti odporcu podieľať sa na zvýšených nákladoch navrhovateľa vyššou sumou než výška výživného 70 eur mesačne.

Sporové strany ale zaťažuje povinnosť označiť, predkladať súdu dôkazy, teda navrhovateľa povinnosť predložiť relevantné dôkazy na preukázanie aké výdaje, v akej sume od 1.9.2014 v súvislosti s jeho štúdiom vznikajú, a odporcu povinnosť, aby označil, predložil dôkazy preukazujúce jeho možnosti

a schopnosti. Až následne bude môcť okresný súd uzavrieť, či sú/ nie sú podmienky pre zvýšenie výživného nad sumu 70 eur mesačne v období od 1.9.2014. Krajský súd dáva do pozornosti, že v ďalšom štádiu konania okresný súd bude rozhodovať už iba o tom, či je dôvodné, nedôvodné zamietnutie návrhu navrhovateľa nad sumu výživného 70 eur mesačne od 1.9.2014, pretože podľa potvrdzujúceho výroku rozsudku je povinnosťou odporcu aj v období od 1.9.2014 platiť výživné v sume 70 eur mesačne. Ak okresný súd vyživovaciu povinnosť odporcu na navrhovateľa vymedzí od 1.9.2014 vyššou sumou ako 70 eur mesačne, bezprostredne musí riešiť či vzniklo za obdobie od 1.9.2014 do dňa vydania rozhodnutia zameškané výživné (rozdiel medzi sumou 70 eur a prípadnou vyššou výškou výživného).

Čiastočné zrušenie rozsudku okresného súdu zakladá aj dôvod zrušenia rozsudku v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, s tým, že v novom rozhodnutí rozhodne okresný súd aj o trovách tohto odvolacieho konania.

Odvolací argument namietajúci procesný postup konajúceho sudcu, vychádza podľa názoru odvolacieho súdu zo subjektívnych pocitov a ponímaní odvolateľa, preto krajský súd pri právnom posúdení veci nemohol na tento odvolací argument (navyše bez vecného základu) prihliadať.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e**